

ROPA NAFTOWA GAZ ZIEMNY I PRZETWORY NAFTOWE	NORMA BRANŻOWA	BN-64
	Oleje hydrauliczne	0535-06
		Grupa katalogowa II 22

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są oleje do urządzeń hydraulicznych otrzymane z zachowawczej destylacji bezparafinowej ropy naftowej (w przypadku oleju hydraulicznego 20 P z ropy parafinowej) rafinowane, z dodatkami polepszającymi smarność i odporność na pienienie oraz z inhibitorami korozji i utleniania.

1.2. Rodzaje. W zależności od lepkości rozróżnia się 7 rodzajów olejów do urządzeń hydraulicznych oznaczonych symbolami:

- a) olej hydrauliczny 10,
- b) olej hydrauliczny 20,
- c) olej hydrauliczny 20 P,
- d) olej hydrauliczny 30,
- e) olej hydrauliczny 40,
- f) olej hydrauliczny 50,
- g) olej hydrauliczny 70.

1.3. Zastosowanie. Oleje hydrauliczne - rodzaje 10, 20, 30, 40, 50, 70 stosuje się do napełnienia przekładni hydraulicznych, mechanizmów regulujących i sterujących oraz innych podobnych urządzeń.

Olej hydrauliczny 20 P jest stosowany w górnictwie do hydraulicznych urządzeń kroczących przy obudowie podkładów węgla.

1.4. Przykład oznaczania oleju hydraulicznego rodzaju 10:

OLEJ HYDRAULICZNY 10 BN-64/0535-06

1.5. Normy związane

PN-61/C-04000	Przetwory naftowe. Pobieranie próbek
PN-57/C-04011	Przetwory naftowe. Pomiar lepkości kinematycznej lepkościomierzem Pinkiewicza lub Wolarowicza
PN/C-04012	Przetwory naftowe. Lepkość. Pomiar metodą Vogel-Ossaga
PN/C-04013	Przetwory naftowe. Lepkość. Pomiar metodą Ubbelohde'a
PN/C-04015	Przetwory naftowe. Wskaźnik lepkości (indeks wiskozowy). Pomiar
PN-65/C-04008	Przetwory naftowe. Pomiar temperatury zapłonu w tyglu otwartym metodą Marcussona
PN-55/C-04016	Przetwory naftowe. Pomiar temperatury krzepnięcia metodą probówkową
PN/C-04028	Przetwory naftowe. Punkt anilinowy. Pomiar
PN-56/C-04064	Przetwory naftowe. Oznaczanie odczynu wyciągu wodnego
PN-55/C-04066	Przetwory naftowe. Oznaczanie kwasowości i liczby kwasowocj

Instytut Technologii Nafty

Ustanowiona przez Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Rafinerii Nafty dnia 22 kwietnia 1964 r. jako norma obowiązująca w zakresie produkcji od dnia 27 stycznia 1965 r.

(Mon. Pol. nr 5/1965 poz. 17)

PN-55/C-04075	Przetwory naftowe. Oznaczanie koksu metodą Conradsona
PN/C-04014	Przetwory naftowe. Lepkość. Pomiar metodą Englera
PN-65/C-04077	Przetwory naftowe. Oznaczanie pozostałości po spopieleniu
PN-55/C-04081	Przetwory naftowe. Badanie odporności olejów na utlenianie metodą WTI
PN-63/C-04082	Przetwory naftowe. Badanie własności przeciwkorozyjnych olejów smarowych
PN-58/C-04089	Przetwory naftowe. Oznaczanie zawartości stałych ciał obcych
PN-55/C-04523	Oznaczanie zawartości wody metodą destylacyjną
BN-63/0530-01	Metoda oznaczania własności pienienia olejów
PN-65/C-04055	Przetwory naftowe. Oznaczanie skłonności olejów do pienienia

2. WYMAGANIA I BADANIA TECHNICZNE

2.1. Wymagania dotyczące olejów podstawowych

Wymagania	Oleje podstawowe dla olejów hydraulicznych							Metody badań wg
	rodzaje							
	10	20	20P	30	40	50	70	
a) Lepkość kinematyczna w temperaturze 50°C, cSt, nie niżej	6	14	14	26	34	45	64	PN-57/C-04011 lub PN/C-04012 lub PN/C-04013
b) Lepkość względna w temperaturze 50°C, °E, nie niżej niż	1,48	2,26	2,26	3,68	4,72	6,16	8,66	Tablica przeliczeniowa z załącznika z 1955 r. do PN/C-04012 i PN/C-04014
c) Wskaźnik lepkości nie niżej niż	50	60	-	65	65	65	65	PN/C-04015
d) Temperatura krzepnięcia, °C, nie wyżej	-35	-30	+5	-15	-15	-15	-10	PN-55/C-04016
e) Temperatura zapłonu, °C, nie niżej niż	150	175	180	190	200	200	220	PN-65/C-04008
f) Punkt anilinowy, °C, nie niżej niż			90					PN/C-04028
g) Liczba kwasowa, mg KOH/g oleju, nie więcej	0,05	0,05	-	0,05	0,10	0,15	0,15	PN-55/C-04066
h) Pozostałość po koksowaniu, %, nie więcej	0,05	0,10	-	0,20	0,30	0,30	0,30	PN-55/C-04075
i) Pozostałość po spopieleniu, %, nie więcej	0,002	0,003	-	0,003	0,003	0,005	0,005	PN-65/C-04077
j) Zawartość wody				nie zawiera				PN-55/C-04523
k) Zawartość stałych ciał obcych				nie zawiera				PN-58/C-04089
l) Odczyn wyciągu wodnego				obojętny				PN-56/C-04064

2.2. Wymagania dotyczące gotowych produktów

2.2.1. Wymagania ogólne. Oleje hydrauliczne powinny być klarowne i nie mogą zawierać zawiesin.

Oleje hydrauliczne powinny być produkowane zgodnie z procesem technologicznym zatwierdzonym przez ZPRN.

2.2.2. Wymagania szczegółowe dotyczące olejów hydraulicznych

Wymagania	Rodzaje							Metody badań, wg
	10	20	20P	30	40	50	70	
a) Lepkość kinematyczna w temperaturze 50°C, cSt, w zakresie	7+13	20+25	20+25	28+35	41+45	50+55	70+78	PN-57/C-04011 PN/C-04012 PN/C-04013
b) Lepkość względna w temperaturze 50°C, °E, w zakresie	1,57+ ±2,15	2,95+ ±3,56	2,95+ ±3,56	3,95+ ±4,85	5,63+ ±6,16	6,81+ ±7,47	9,48+ ±10,5	Tablice przeliczeniowe w załączniku z 1955 do PN/C-04012 PN/C-04014
c) Wskaźnik lepkości nie mniej niż	95	95	-	95	95	90	90	PN/C-04015
d) Temperatura krzepnięcia, °C, nie więcej niż	-35	-35	-5	-25	-25	-20	-20	PN-55/C-04016
e) Temperatura zapłomu metodą Marcussona, °C, nie mniej niż	150	180	-	195	200	210	220	PN-65/C-04008
f) Dla olejów zawierających dodatki metaloorganiczne pozostałość po spopieleniu, %, nie więcej niż	0,20	0,20	-	0,20	0,20	0,20	0,25	PN-65/C-04077
g) Odporność olejów na utlenianie metodą WTI w temperaturze 120°C, 14 godz Liczba kwasowa po utlenieniu, mg KOH/g oleju, nie więcej niż	0,4	0,5	-	0,5	0,6	0,6	0,6	PN-55/C-04081
Osady po utlenieniu, %, nie więcej	0,03	0,04	-	0,04	0,04	0,05	0,05	
h) Punkt anilinowy, °C, nie niżej	70	75	90	80	80	90	90	PN/C-04028
i) Badanie na własności przeciwkorozyjne przy zastosowaniu trzpienia stalowego i miedzianego oraz roztworu soli								wytrzymuje PN-63/C-04082
j) Zawartość wody								nie zawiera PN-55/C-04523
k) Zawartość stałych ciał obcych								nie zawiera PN-58/C-04089
l) Odczyn wyciągu wodnego								obojętny PN-56/C-04064
z) Pomiar skłonności do pienienia Liczba mililitrów piany - w temperaturze 25 °C: po 5-minutowym przedmuchu powietrza	80	50	50	50	30	30	30	PN-65/C-04053
po 10-minutowym odstaniu - w temperaturze 90 °C: po 5-minutowym przedmuchu powietrza, nie więcej niż	0	0	0	0	0	0	0	
	100	100	100	80	80	80	80	

od. tablicy

Wymagania	Rodzaje							Metody badań wg
	10	20	20P	30	40	50	70	
po 10-minutowym odstaniu w temperaturze 25 °C	0	0	0	0	0	0	0	
po próbie w temperaturze 90°C:								
po 5-minutowym przedmuchu powietrza, nie więcej niż	80	50	50	50	30	30	30	
po 10-minutowym odstaniu	0	0	0	0	0	0	0	

2.3. Pobieranie próbek. Próbki należy pobierać zgodnie z PN-61/C-04000.

3. OPAKOWANIE

Oleje hydrauliczne należy dostarczać w cysternach lub beczkach stalowych. Na każdej beczce, w przypadku zaś cystern w dokumentach towarzyszących, należy umieścić napis zawierający co najmniej:

a) oznaczenie wg 1.4 przy stosowaniu opakowań drobnych, przy beczkach stalowych zaś i cysternach skrót oznaczenia zawierający symbol, np. "Olej hydr. 40",

b) znak lub nazwę wytwórni,

c) datę produkcji,

d) numer opakowania,

e) wagę brutto i tarę, kg.

K O N I E C